

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:

Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12/50
četrtletno . . . K 6/80
mesečno . . . K 2/10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inserate) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 190.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, dne 21. avgusta 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Saniranje deželnih financ.

„Ako se ne bode posrečilo do 31. decembra t. l. sanirati deželnih financ, stoje dežele pred polomom“, se je izjavil finančni minister Bilinski, ko je zagovarjal v državnem zboru svoj finančni načrt. Da bode saniranje deželnih financ igralo veliko ulogo pri sedanjih pogajanjih za trezno in koristno delo v parlamentu, je jasno. Smo pa tudi mi slovenski Štajerci v interesu ožje svoje domovine zelo zainteresirani na tem vprašanju, četudi se je dežela v veliki meri zadolžila za nasičenje dvomljivih nemških kulturnih in gospodarskih potreb — seveda na naš račun.

Z novim letom 1910 bi prišle dežele, ako se postavnim potem ne skrbijo zanje, v zelo nepričlen položaj. Z 31. decembrom 1909 odpadejo namreč dosedanjí doneski iz direktnih davkov, ki jih imajo dežele mesto deželnih doklad na dohodninske davke, odpadejo doneski iz davka na žganje in pivo. Ti trije doneski so prinašali deželam l. 1907 več ko 65 milj. kron in sicer nakazani zneski iz direktnih davkov 12'1 milj., od žganja 20'7 milj. in piva 32'1 milj. Vkljub tem znatnim vsotam pa se ni moglo doseči ravnotežja v gospodarstvu posameznih dežel; proračuni za l. 1908 izkazujejo deficit za skupaj 40 milj. kron; samo na Štajerskem čez 2 in pol milijona. Ker pa se bodo izdatki sigurno še povišali, bode narastel nedvomno ta deficit na znatno vsoto. Kam hočejo torej dežele, ako bi jim zmanjkalo še ostalih 65 milijonov pribojstva? Nedvomno je, da se bodo morale te razmere sanirati in zato bode imela državna zbornica v jesen resno delo s finančnim načrtom, četudi ga v Bilinskijevi obliki morda ne sprejme. Ako vsled sedanje parlamentarne krize sanacija deželnih financ vsled mirovanja dela v državnem zboru ne bode šla tako lahko izpod rok, nismo krivi tega mi Slovani, temveč Nemci, ki skodujejo s svojimi blaznimi sovraštvi in krivičnostjo ne le državi temveč tudi deželam. Kajti Slovani in še posebej

mi Slovenci smo se naveličali, da bi sicer Nemci veljali za „državo vzdržujoči“ element, a reševali bi pa to državo pogina vedno le Slovani z narodno in gospodarsko škodo.

Klerikalna stranka v Dalmaciji.

Hrvaški listi in tudi „Narodni Dnevnik“ je priobčil vest, da se snuje v Dalmaciji klerikalna stranka. Sicer danes tudi ni v Dalmaciji razun dr. Smolakovce napredne frakcije nobene „neklerikalne“ stranke. Vendar pa se pripravljajo mlajši elementi, takozvani „Krščanski socijalisti“, da odstranijo starejše konservativne in razne ne dovolj ortodoksne klerikalne politike ter zavladajo po slavni vzgledih v Slovincih in Nemcih sami. Akoravno še danes res ni moči govoriti o kaki izrecno „klerikalni“ stranki v Dalmaciji, vendar pa se že kažejo prvi začetki, ki se bodo naglo razvijali. Ni treba še posebno poudarjati, da se z nastankom klerikalne stranke v Dalmaciji marsikaj spremeni tudi v državnozbornski jugoslovanski politiki, osobito, ako bi se razpustil državni zbor, kar ni zelo neverjetno.

Te dni je priobčil zagrebški „Obzor“ pogovor svojega dopisnika z župnikom in dr. posl. Ivaniševićem. Vsled omejenega prostora ne moremo podati cellega pogovora, ali značilno na njem je, da je g. Ivanišević priznal, da se že dve leti dela na organizaciji duhovnikov, ki ima sicer za sedaj stanovski značaj, a „nije izključena možnost, da iz te stabske organizacije nikne i politična“, pravi don Ivanišević. Za sedaj imajo člani te organizacije še prosto roko, da so lahko člani te ali one hrvatske politične stranke; kakor hitro pa se ne bode v kaki stranki spoštovalo versko čustvo, morajo izstopiti. Nedvomno je, da bo došlo do sporov, saj klerikalna praksa v tem oziru je znana in kaj smatrajo klerikalci ob potrebi za „verno“ in „protiversko“, o tem imamo doma slavne in

podučljive primere. Koncem svojega pogovora je izrekel don Ivanišević sicer nekaj lepih besed o narodnem delu in narodnih dolžnostih duhovništva — toda nikdo, ki je čital cel pogovor in ki zasleduje s paznim okom razvoj klerikalizma v slov. in hrvaških deželah, ne more dvomiti, da bode v Dalmaciji v doglednem času počilo. Za nas naprednjake nastaja s tem na Slovenskem in Hrvaškem za samo obrambo in obrambo naših idej ter ciljev potreba ožjih stikov, zenačenja programov in skupnega, organiziranega dela. Boj, ki nas čaka je velikanski; zato je treba edinstvi. Iz teh vzrokov prirčno pozdravljamo idejo, ki je vznikla v Zagrebu, namreč idejo skupnega sestanka vseh jugoslovanskih naprednih strank v Ljubljani. Na delo!

Politična kronika.

d O „uspehu“ Glombinjskijeve konference piše praška „Union“: „Sladki upi na razcepljenje „Slovanske jednote“ so se izkazali za goljufive. Nasprotno, ona je dokumentirala na novo svojo edinstvo. Trdna solidarnost „Slovanske jednote“ se smatra po pravici za glavni efekt konference. Samo politično naivni ljudje so mogli misliti, da bode Slovanska jednota brez vsakega vzroka opustila svojo taktiko in se postavila za delo v parlamentu, dasi obstoji vladni sistem, katerega tako ostro napada, še vedno naprej. Vprašanje tistih garancij — ki so nečuvstvena zahteva od opozicije — ni prišlo niti k razpravi, ker je „Slovanska jednota“ s tem, da je odložila določitev svoje nadaljne taktike na jesen, dovolj jasno označila svoj odpor proti takim insinucijam. S tem so seveda zginili tudi upi, da bi se z razpravo finančnega načrta (že meseca septembra) omogočilo „mirno“ zasedanje. Tako je splaval up za upom po vodi in konečno se je vlada zadovoljila vsled pomanjkanja pozitivnih uspehov s posredo-

valnim mandatom profesorja Glombinjskega . . .

d K splošnemu položaju na Balkanu piše pariški „Eclair“: „V komediji, ki se sedaj igra zaradi Krete, ni uloga Evrope nič preveč sijajna. Deset let je obljubljala združitev Krete z Grškim, danes brani pravice Turčije, a skrbi pred vsem zato, da ne stopi noben turški vojak na otok, katerega boče ohraniti osmanski državi. Pravi vzrok evropske intervencije je, da se odvzame Turčiji povod za samostojno postopanje. V celo to mešanico pa se je vrinila neprijetna črna senca: v notah, ki se menjujejo med Atenami in Carigradom, se začne govoriti o Macedoniji . . . To vprašanje je pa mnogo važnejše ko krečansko. To pa zaradi tega, ker vlada med mladoturškim režimom in Grki v Turčiji očitno sovraštvo. Ta se je pokazala že pred revolucijo v ostrih odredbah proti grškim listom v Carigradu, kateri so komite „enakosti in napredka“ zivalito napadali. Nedavno tega se je spril Mahmud Šefket paša zelo resno z grškim patrijarhom. Grki vidijo blizajoči se razpad turške države, zato stoje na čelu narocnostim, ki javno ali tajno delujejo za tem ciljem. To vedo Mladoturki. Vrh tega je vsak konflikt v Macedoniji zaradi bolgarskega sosedu zelo nevaren. Samoposebi umevno je, da si car Ferdinand ne bi dal vzeti lepe prilike, da bi ne „posređoval“ s svojo mogočno vojsko. Avstrija in Rusija, ki ga pazljivo stražita, bi tudi takoj nastopile in imeli bi veliko orientalsko krizo. Ne moremo se ubraniti misli, da bi to lahko vse izostalo, ako bi ne prišle krečanske obrambne velesile na misel umakniti teh par vojakov s Krete, ki itak ne povzročajo velikih stroškov.“

d Boji Čehov na Nizjem Avstrijskem. Jutri se vrši zlet češke sokolske župe na Nizjem Avstrijskem v Poštorno (Unter Temenau). Treba je povedati da prebiva v tej nižjeavstrijski občini blizu moravske meje 4.000 Čehov in komaj sto Nemcev — a vkljub temu

LISTEK.

Stara Izergil.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik.

(Dalje.)

„Mnogo tisoč let je preteklo od takrat, ko se je to zgodilo. Daleč za morjem, na izhodu solnca je dežela velike reke in v tej deželi daje vsak drevesni list in vsaka trava toliko sence, da se v njej lahko obvaruje človek pred solnčnimi žarki, ki tam neznosno pripekajo.“

„Bila je to rodovitna dežela.“

„Živelo je v njej močno pleme, ki je kazalo svoj pogum in svojo vstrajnost v lovu na divje zveri. Po lovu so se gostili, prepevali so pesmi in plesali z devojkami, ki so tam krasne in ognjevite.“

„Bilo je pri taki gostiji, ko je nenkrat priplul iz zračne višine orel in odnesel eno izmed deklic. Bila je črnolasa in nevarna kot ogenj.“

„Tako so prijeli možki za svoje loke, a njih pušice so padale ne zemljo, ne da bi dosegle svojega cilja. Dolgo so iskali ugrabljeno deklico, a niso je našli. In pozabili so jo, kakor se pozabi vse na svetu.“

Starka je vzdihnila in molčala. Iz njenega hropečega glasu je odmevalo vzdihovanje vseh tistih časov, ki so se potopili v morju pozabljivosti, in katerih pripovedke so živele le še v prsih te starké.

„In morje je tiho spremljalo eno izmed onih davnih legend, ki so se morda porodile na njegovih obalah.“

„Čez dvajset let,“ je nadaljevala starka, „se je sama povrnila, stara in izmučena, a pripeljala je s seboj mladeniča, krasnega in močnega, kot je

bila ona pred dvajsetimi leti. In ko so jo vprašali, kje je bila, je pripovedovala, da jo je nesel orel v gore in da je živel tam z njo, kakor z ženo. Mladenč poleg nje je njen sin, a oče je že mrtev. Ko se je postaral, se je zadnjič dvignil visoko pod nebo; od tam se je spustil na ostro skalo in je umrl.“

„Vsi so gledali z začudenjem orlovega sina, a razločeval se ni ničesar od ostalih ljudij, kot v ostrih, mrzlih orlovih očeh. Če so ga kaj vprašali, je večji del molčal in odgovarjal le takrat, če se mu je poljubilo; s starejšimi ljudmi pa je ravnal kakor s samim seboj. To jih je jezilo in rekli so mu, da se jim pokorava tisoč takih, kot je on, in tisoč dvakrat starejših od njega. On pa jim je malo odgovarjal, da takih, enakih kot je on, sploh ni; ako jih vsakdo spoštuje, on jih ne bo. Tedaj so se razljutili in rekli:

— „Zanj ni mesta med nami! Pu-

stite ga, naj gre, kamor hoče.“

„On se je smejal in šel je, kamor ga je vlekle — h krasni deklici, ki ga je neprestano motrila; šel je k nji in jo poljubil. Bila pa je hči enega izmed starejših, ki so ga sodili. In dasi je bil lep, ga je sunila od sebe, ker se je bala očeta. Nato je urno odhitela, on pa je letel za njo, jo vrgel na tla in jo udaril; in ko je padla, je stopil s tako silo na njene grudi, da je brizgnila kri iz njenih ust proti nebu in dihala je težko, zvijala se kakor kača in umrla.“

„Vse, ki so to videli, je prvil strah, ker doslej še niso videli na tak način umirati ženske. In dolgo so vsi molčali in gledali, kako je ležala z odprtimi očmi in s krvavimi usti, ki so nemo kričale po osveto, on pa je stal hladan in ponosen poleg nje, kakor da se hoče protiviti nebeski kazni.“

„Ko so se zopet osvestili, so zgrabili morilca in ga zvezali, a umorili ga

ovore Nemci o češkem „ulomu“. „Narlisty“ zatrjujejo, da se bode zlet vršil na vsak način, naj si ga dovoli namestništvo ali ne. Iz južne Moravske in Češke pride ta dan v Poštorno na stotine sokolov. — Poslanec Kalina je interveniral pri ministerskem predsedniku in mu dokazal, da nemški ljudski svet uprizarja naravnost zločinsko gonjo proti Čehom. Potolažil ga je ta z lepimi besedami — a zadnjo besedo bodo govorili tisti dunajski vsenemški divjaki, ki se na račun pruskih mark peljejo v češko Poštorno, da tam prirede protestni shod proti — Čehom. In vočigled takim dejstvom računa vlada na nemško-češki sporazum!

Drobne politične novice.

Madžarski napisi na hrvaških kolodvorih. Glasila hrvaške vlade poročajo: „Na pristojnem mestu smo zvedeli, da se bodo sneli madžarski napisi na hrvaških kolodvorih. To je zasluga bana Raucha in podbana Čuvaja.“ Nam se pa zdi, da srbo-hrvaške koalicije.

Komu je bil obisk Čehov na Poljskem nemil? Varšavski listi poročajo o sovražnem obnašanju, katero so pokazali poljski židje zasebno in v svojih listih proti Čehom na Poljskem. To obnašanje kaže, da je poljskim in drugim židom vsako zblizanje slovanskih narodov trn v očesu. Morda to tudi nekoliko razlaga poljsko politiko.

Novi davčni načrti. V vladnih finančnih krogih premišljujejo sedaj, kje bi se dalo dobiti nadomestilo za zvišanje davka na pivo. Govori se o davku na vžgalice, k čemur pa bi bila potrebna pogajanja z Ogrsko, o zvišanju osebno-dohodninskega davka v višjih stopnjah, o zvišanju tobačnih cen, o petrolejskem in borznem davku. Proti slednjemu se še oglašajo veliki kapitalisti, češ, da bi v živo zadel „vitalne“ interese denarnega trga. — Zanimivo je, da so v ministerskem svetu glasovali vsi ministri razun Bilinskega seve proti zvišanju državnega davka na pivo.

Dnevna kronika.

a **Pozor izseljencem.** Ministerstvo notranjih stvari naznanja, da oblastni je v Ellis-Island (Severna Amerika) ne dovoljujejo izkrcanja onim, ki nimajo 25 dolarjev pri sebi in vozni listek do namenjenega kraja. Ob enem sviri ministerstvo izseljence, naj se ne podajo v oni kraj in še manj v notranje ozemlje, ker so delavske razmere jako slabe.

a **Veleizdajniški proces.** Minister za Hrvatsko Josipović se je izrazil napram dopisniku „Zeit“-a, da so krivi zagovorniki, da se proces zavlačuje tako na dolgo. Zdaj manjka samo še,

pripominja „Edinost“ po pravici, da pridejo na dan s trditvijo, da so zagovorniki provzročili obtožnico proti veleizdajnikom“.

a **Čehi za Čeha na nemškem ozemlju.** V Pragi se snuje posebna češka zadruga, ki ima namen, skrbeti za cenena stanovanja v nemškem jezikovnem ozemlju. Nova zadruga bo nakupila zemljišča, jih parcelirala, na istih gradila zdrava in cenena stanovanja, ki bodo, ker so namenjena za delavska stanovanja, 24 let prosta vsakega državnega davka. vseh deželnih in deloma tudi občinskih doklad. Na ta način češke stranke ne bodo prisiljene stanovati v hišah nemških posestnikov in ne bodo vsaj za nekaj let prisiljeni podpirati nemško nadvladje s plačevanjem doklad na hišno najemninski davek. Pri vsaki hišni skupini bo otroško zavetišče in otroški vrtec. Eventuelno se napravi tudi skupno gospodarstvo. Troške gradnje se bo pokrivalo po 75% s hipotekami in 25% z deleži, članarino in darovi. In pri nas še niti na svoji zemlji za svoje ljudi ne bomo storili nič jednakega.

a **Načrt prve zahodno-sibirske razstave.** Prva zapadna-sibirska razstava se bode vršila v Omsku od 20. julija 1910. Razdeljena bode v poljedelski, gozdarski in obrtno-industrijski odsek. Razstava ima glavni namen, da seznani ostalo Rusko z bogastvom zahodne Sibirije.

a **Roseggerjev fond** je narastel do 19. avgusta, kakor poročajo nemški listi, do 383. kamena. S posebnim veseljem pripominja „Gr. Tgbl.“ dejstvo, da se je na cesarjev rojstni dan javilo kar celih devet novih odrešenikov nemštva. Kakor se vidi, gre torej le po kapljicah, kajti na Slovenskem so že bili srečnejši dnevi.

a **Berolinski svet** se smeji, kakor se je pred leti radi kopniškega stotnika, ki je pred vrati Berolina izvedel svoj drzni čin. Sedaj se je zgodilo še nekaj originalnejšega. Lopovi so udrli v policijski urad in ker niso mogli družega odnesti, so ukradli izborni dresiranega policijskega psa Diano. To je pač rekord vlomilstva in tatvine!

a **Kraljevič Gjorgje** je baje upočil kralju-očetu list, v kojem ga prosi, da ga naj ščiti pred napadi novin.

a **Puške ni maral** kmet Burdia pri Sobotici na Ogrskem, ko so ga pozvali na orožno vajo, češ, da je — nazarenc. To nas spominja na novince Nemravo, ki je pred leti trpel hude muke in ječo in vse, a uklonil se vendar ni, ker mu vera brani nositi morilno orožje. To je prepričanje!

a **Nadvojvoda Franca Ferdinanda** vzgojitelj in učitelj madjarskega jezika, Jos. Lanyi bode imenovan za škofa velikovaradinskega.

a **Dragoceni konji.** V Totišu na Ogrskem so dražbali konje umrlega grofa Esterhazyja. Konj, ki je bil na letošnjem derbyju stekel zmago, je bil pročan za 76.000 kron. Kupil ga je neki Julij pl. Janković. Vsa izkupnina pa iznaša 170.000 kron.

a **Socijalna demokracija nazaduje** povsod na Nemškem. V nekaterih okrogih, ki so bili po njihovem mnenju elitni, so izgubili celo po 500—2000 udov so drugov. Nekateri pametnejši delavci uvi-

devalo, da z Bebelovo državo bodočnost ne bode nič in mu vračajo hrbet. Ko bi se ne bil Bernstein cum laude podvrget papežu Bebelu, bi pač socialisti na Nemškem imeli bolj rožne nade, ker je on spravljen.

a **Dvorni lov** na Steinkoglu se bode od sedaj tudi lahko videlo v kinematografu. Na cesarjevo željo se bode prva predstava vršila še le leta 1910 na lovski razstavi.

a **Poljaki so za Čeha.** Krakovska „Nowa Reforma“ piše, da početje Čehov v današnjih dneh, to je njihov izlet v nemško ozemlje in na Dunaj, ter njihove zahteve po čeških šolah niso pretirane, ampak celo umerjene in upravičene. Pravi nadalje, da bi Nemci to Čehom morali dovoliti. Žal, bili so Poljaki do sedaj navadno vedno na strani Nemcev, v svojo in splošno slovansko škodo. Morda se je tudi za Karpatskimi gorami začelo svitati.

Dopisi.

a **Iz Št. Jurja ob Juž. žel.** Mladenič Zličarjevemu Franceku je za vedno zagotovljena naklonjenost g. župnika, kaplana Žganka, njegove matere „Žgankovke“ in farovške kuharice, ki so dandanes največje avtoritete v Št. Jurju. Te avtoritete so za bojazljivce in klerikalce tako silne, da jim je vsled tega tudi že Zličar sam postal avtoriteta. Da je imel zadnjič smolo v prilasteni si vlogi poštnega komisarja, to vse vkup malo moti, blamaž je ta mladenič že doživel veliko in jih še bo. Lansko leto je zvedel, da ustanavljajo napredni obrtniki in drugi naprednjaki obrtno in trgovsko nadaljevalno šolo in kaj sta si zmisli z Žgankom? Otvorila sta takoj nadaljevalno šolo za vajence v katol. „izobraževalnem“ društvu, razpošiljala vabila trgovcem in obrtnikom, pregovarjala vajence in Zličar Franculuh pa je bil naenkrat učitelj v vseh potrebnih predmetih. S tem sta mislila napraviti nameravane trgovsko in obrtno nadaljevalno šolo, ki se je ustanavljala, nepotrebno; nje ustanovitev sploh onemogočiti, je bil končni cilj. (Kaj si vse ne zmisli klerikalci! Op. uredn.) Dasi je nepotrební strah pred duhovščino in klerikalci sploh med trgovci in obrtniki velik, vendar se niso odzvali vabilu Zličarjevemu in mu niso pošiljali vajencev v nauk. Sram jih je bilo to storiti, kajti vsi vajenci so bili prepričani, da je gorostasna bedarija misliti, da bi bil Franculuh, ki je bil pred klerikalno posojilnico le „taverhar“ po trgu, in ki zdaj nekaj let poleg tega (zaradi političnih zaslug za klerikalizem) opravlja v klerikalni posojilnici tajniške posle, da bi bil tak človek, ki ni bil nikjer in se nikdar ničesar ni učil (razun ljudske šole, ki jo je slabo obiskoval) sposoben dajati vajencem isto znanje, ki jim je za poznejšo samostojnost, ko bodo trgovci oziroma obrtniki, tako zelo potrebno. Tako domišljavega ga je naredil naduti Žgank, o čegar drugih duševnih zmožnostih vedo njegovi ožji tovariši na gimnaziji peti slivospev. Po Žgankovem mnenju je najboljša sposobnost za poučevanje v znanostih in umetnostih, tako dovršeno katoliško prepričanje, kakor je je dokazal napram bližnjemu

že večkrat naš Franculuh. Vrh tega mora tako učiteljsko moč aprobirati visoki ordinarijat v kaplaniji, mati Žgankova, potem pa kar hajd na delo. Tako fungira sedaj Franculuh kot glasbeni učitelj na tamburico, dasi sam nič ne zna in se nikjer o glasbi ničesar ni učil. Usmiljenja vredne žrtve njegove nepedagoškega nasilja je seveda šolska mladina, dečki od 10 do 14 leta. Zbodbal jih je vkup, obesil vsakemu tamburico za vrat in hajd v kaplanijo, tam se vrši imeniten nauk v glasbi. Ena, dve, tri, štiri... ena, dve, tri... fis, gis... plin, plin... že prvo uro. Srečna slovenska glasbena umetnost! Prodrila si skozi srce matere Žgankove in plitve možgane Zličarja Franculuha ter se nastanila za nedogleden čas v kleti slavne kaplanije.

Tu so ti dani vsi pogoji, da s posredovanjem. Zličarja Franculuha najdeš pot v srca šolskih otrok, da dosepejo kakor njih učitelj do vzornega katoliškega prepričanja. Srečni Št. Jurij! Mladenič Zličar se je posvetil spet intenzivnejšemu kulturnemu delu v domačem kraju, kajti ni mu treba za zdaj zahajati na shode, navduševat slovensko ljudstvo za preživele idejale robstva in suženjstva. Sicer smo pa radovedni, kako dolgo bodo otroci trpeli, da jim prirojeni, nepokvarjeni, naravno estetični čut trapi in mrcvari človek, kojemu sodi po zarobljenosti mnogo bolj kaj drugega v roke, nego muzikalna odgoja šentjurske nedorasle mladine. Umevamo tvoj srd mladenič Zličar, ko zopet čitaš članek v svoji istiniti imenitnosti! To je tisto znanstveno dognano, lokavo, iz srca izvirajoče nizko sovrašstvo do vsakega inteligenta, ki odlikuje rojenega roba od drugih ljudi, in ki ima svoj naravni vzrok v tem, ker je robu za vse čase nemogoče pomovati stališče prosvitljene človeka, svobodnega duha in plemenitejšega čustvovanja.

Štajerske novice.

a **„Alois Leber, Mauernmeister, Strass“.** Kdo je to? Kakor stoji s temi besedami zapisano na tabli pri stavbi „Društvenega doma“ v Št. Ilju, zida Alois Leber iz strastno nemške občine Strass, ki je dala šentiljskim nemškim privandrancem iz rajha državljansko pravico, da so sedaj lahko v Št. Ilju občinski volilci, slovensko narodno hišo (to bi naj vsaj bila po klerikalnem zatrjevanju). Nemški komando zveni nad slovenskimi delavci pri gradnji šentiljskega doma. Tudi načrt je seveda nemški. — V „Sitzungssaalu“ se bodo zbirali slovenski klerikalni mladeniči k slavnostim in v „Lesezimmeru“ bode visel „Slovenski Gospodar“ poleg „Straže“ in „Slovenca“. Vi slovenski rodoljubi pa nabirajte denar za „obmejni sklad“, vi narodni Ljubljancani glejte, da bodede jutri na Viču nabrali čim več kronc za dobiček nemškemu stavbarskemu mojstru... in vi Jareninčani, skrbite da bode lažje plačal „mauernmeister Leber“ svoj donesek „Südmar-

niso takoj, kajti to se jim je zdela premajhna kazen, ampak pustili so ga mirno ležati.

„Noč je postajala temnejša in temnejša, in, napolnjenč se neznanimi, tihi glasovi, je dobivala vedno fantastičnejši kolorit. V vinogradi so prepevali črički, na stepi pa so cvilele poljske miši; kakor ječanje in vzdihovanje je bilo šumenje listja. Mesečna plošča, popreje krvavo-rdeča, je bledela, oddaljujoč se od zemlje, in vedno gosteje so se spuščale modre megle na stepo.

„V tem so se možje zbrali, da bi se pomenili o kazni, ki naj bi maščevala grozni umor. Nekateri so predlagali, da naj bi mladeniča raztrgali dvoji konji — drugi so bili mnenja, da naj vsak izmed njih streljanj svojo pušico.

A vse to je bilo premilo zanj. Predlagali so, da naj ga sežgo na grmadi, a dim bi ne dopuščal, da bi videli njegove muke; predlagali so še mnogo, —

a našli niso nič tacega, kar bi ugajalo vsem in kar bi zadovoljilo vse. Njegova mati pa je klečala pred njimi; prosila je milosti, a pomagale niso niti besede, niti solze. Dolgo so se še pogovarjali, slednjič pa je dejal eden izmed njih:

— „Vprašajmo, zakaj je to storil?“

„In vprašali so ga; on pa jim je odgovarjal:

— „Razvežite me! Zvezan vam ne bom odgovarjal.

„In ko so ga razvezali, je vprašal:

— „Kaj hočete?“

„Vprašal je tako, kot bi bili oni njegovi sužnji.

— „Slišal si... je odgovoril eden.

— „Zakaj naj vam obrazložim svoje dejanje?“

— „Da ga razumemo. Poslušaj, oholi orel, smrt ti je zagotovljena, toda razjasni nam vse, predno umreš! Za nas, ki bomo še živeli; je koristno če slišimo kaj novega!“

— „Dobro, povedati vam hočem, dasi niti sam ne vem, kaj je bilo vzrok mojega dejanja. Ubil sem deklico zato, ker me je sunila od sebe, ko sem se ji približal.

— „Saj vendar ni bila tvoja so mu dejali.

— „Ali si želite vi le to, kar je vaše? Svojina človeka je samo njegov jezik, njegovi nogi in roki... a vkljub temu gospodnje nad živino, nad ženami, nad zemljo... in še nad marsičem drugim...“

„Odgovorili so mu, da človek vse, kar si prilasti, plača z delom samega sebe: s svojim umom, s svojo močjo, s svojo svobodo, da, celo s svojim življenjem. On pa je trdil, da njemu ni treba dati ničesar svojega.

„Dolgo so se še prepirali z njim. Iz njegovih besed so sklepali, da se smatra prvim na svetu in da razven sebe neče poznati nikogar. Vsi so se

zgrozili, ko so spoznali, kako visoko se ceni. Pripoznaval ni nobenega plemena, niti matere, niti junaštva, niti žene, ničesar ni hotel od vsega tega...“

Na obali se je smejala devojka z veselim smehom in nekdo je pel z visokim tenorom. Včasih je palo več moških glasov objednem. Vsi ti glasovi so doneli preko stepe, a naenkrat so utihnili in onemeli: Starka je nadaljevala:

„Ko so ljudje uvideli, da ne morejo ničesar izsiliti iz junaškega mladeniča, so pričeli zopet razmišljati o tem, kako bi ga kaznovali: V enkrat pa se je oglašil modrijan, ki je doslej ves čas molčal in dejal:

— „Poslušajte, jaz vem za strašno kazen, kakršne bi si ne mogli izmisliti v tisoč letih! Ta kazen je v njem samem! Dajte mu svobodo! To je njegova kazen!“

ki" in "Schulvereinu". V dejstvu, da se je oddala stavba tako odločno slovenske hiše nemškemu zidarskemu mojstru, se vidi vsa neresnost klerikalnega "obrambnega" dela. Ne dvomimo, da bode protestiral proti temu tudi vsak še količkaj slovensko čuteč klerikalec.

o Prof. Gumpłowicz in Slovenci. Ob smrti graškega vseučiliškega profesorja državnega prava Gumpłowicza žalujejo pač vsi njegovi bivši slovenski slušatelji. Mož je bil vroč zagovornik avtonomije in se je strogo ločil od nemških znanstvenikov, ki so povsod zagovarjali centralizem in germanstvo. Najlepše spomine je pa zapustil dr. Gumpłowicz v njegovih bivših dijakih vsled svoje vneme za slovensko vseučilišče. Ob priliki velikega vseučiliškega gibanja 1. 1901 in 1902 je v Gradcu šel slov. visokošolcem z nasveti in dejanjem na roko. Priporočil je deputacijo slov. dijakov zlasti predsedniku poljskega kluba Jaworskemu, ki je Slovence sprejel v drž. zbornici. Prof. Gumpłowicz je bil prepričan, da Slovenci moramo dobiti vseučilišče v Ljubljani. Tudi o bodočnosti spodnještajerskih Slovencev je govoril zmiraj zelo simpatično in zagnljivo. Slava spominu velikega učenjaka in tihega prijatelja Slovencev.

o Korigirana nepostavnost. Naši javnosti je pač slučaj šolskega vodja Hrena na Muti in sodnika Grānitza še v živem spominu. Ker kot priča Hren ni sprejel nemškega poziva, ga je dal ta sodnik z žandarjem gnati na sodnijo ter mu naložil globo 40 K in mu zarubil kolo. Vsled rekurza dr. V. Kukovca je mariborsko okrožno sodišče rubež kot neopravičen in protizakonit — razveljavilo z ntemeljivto, ča še ni smatrati plačilni nalog kot brezdomno redno dostavljen, če ga je sluga v stanovanju pustil. Zadeva s tem še sicer ni rešena, a videti je, da je celo višjim sodnim stopnjam počenjanje nadutega Grānitza proti volji in prepričanju. — Slučaj je načelne važnosti in ga zato omenjamo.

o O "liberalnih" učiteljih piše "Slovenski Gospodar" tako-le: "Liberalno učiteljstvo je imelo zadnjo nedeljo in pondeljek zborovanje svoje zaveze v Mariboru. Navduševali so se, da jim ne upade pogum v boju proti katoliškim strankam. Revčki še vedno ne spregledajo, da so na krivih potih. Kadarkoli se sestanejo liberalni učitelji, slišimo le dvoje: zvišanje plač in boj proti katoliškim strankam. Vsled tega pa vživajo tudi zasluženno veljavo med našim ljudstvom." Mi pa slišimo, kadarkoli se sestanejo katoliški duhovniki, tudi samo dvoje: zvišanje stalnih plač in tuhtanje, kako bi se dalo po strani še kaj odreti z neumnega farana, ne glede tega, da so duhovniki kot samci gmotno veliko na boljšem kot učitelji.

o Duhovniško denuncijantstvo. "Straža" piše: "Kako so učitelji patriotični. V nekem kraju blizu Konjic še cesarske pesmi niso zapeli šolarji na rojstni dan Nj. Veličanstva cesarja; ni se to zgodilo niti v cerkvi niti v šoli. Edino znamenje patriotizma je bila izobešena cesarska zastava na šolskem poslopju. Ali vidite, kako gre mlačnost in mržnja do cerkve ter do cerkvenega petja roko v roki z mržnjo do cesarskega prestola." — Težko verjamemo, da je ta vest resnična — in če bi tudi bila, kaže notica čisto navadno — denuncijantstvo. Čast tej katoliški katoliški čednosti! Kateri Slovenec in katero narodno društvo bo še imelo pogum naročiti si tako denuncijantsko cunjo?

z "Obračunski sklad" za — klerikalno časopisje. "Straža" je vendar priznala, da "krščansko-socijalna zveza

za obmejne hiše ne bode naročevala svobodomiselnih časopisov" — temveč, to je list pozabil omeniti, "katoliške", ki se odlikujejo po svoji surovosti in obrekljivosti. S tem imamo priznanje, da se obrambni sklad res rabi za klerikalno časopisje. Koliko izvodov je res plačanih — kdo more to kontrolirati? "Straža" potrjuje, kar smo mi trdili — a za te trditve nas psuje z lumpi. Cenčičevi "lumpi" so nam pa čisto irelevantni.

V nedeljo 12. septembra v Celju! Dan „Zveze narodnih društev“!

z Čedne razmere pri celjskem trgovskem gremiju. Za to korporacijo pobira po mestu denar neki Sucher, sluga pri nemški hranilnici. Temu možaku je plačala trgovka gospa Z. svoj donesek za gremij; vključ temu pa je dobila danes od mestnega urada dopis, v kateri se ji govori z rubežem, ako spet ne plača dotičnega doneska. Gospa Z. ima potrdilo, da je plačala in se je naravno nad tem magistratnim dopisom silno začudila. Kaj se pravi to? Ali ni to neverjetna drznost celjskega mestnega urada, da nadleguje ljudi zaradi lastne ali pa Sucherjeve in gremijeve nemarnosti? — Ali še nimamo dovolj drago plačanih uradnikov na magistratu?

o „Vošnjak-Ajstriž“. Pod tem naslovom „Arbeiterwille“ še jedenpot obdelava že znano snov in se zavrača na to, kako „Deutsche Wacht“ po svoje poroča o senzacionalni pravdi „Woschnagg-Ajstriž“. Graški list piše: „V svoji besnosti je zašla (vahta) nad nemškonacionalnega meščanskega učitelja Aistricha, koji je bil odkril slovenskonarodno preteklost gospoda Vošnjaka. Ne imenuje ga Aistrich, ampak Ajstriž, prelevila ga je tudi v Slovenca. Da li ima pravo, ne vemo, nam je vse eno. A gorje nam, ko bi bili pred volitvijo v deželni zbor o njegovem nemštvu dvomili! Vsa teytonska togota „Deutsche Wacht“ bi bila izbruhnila in nemštvo gospoda Aistricha bi se bilo proslavljalo na vse piščalke. Šele odkar je gospod Aistrich nemški oštarijski klik postal neprijeten, mu ne pripoznavajo več nemštva in ni več Aistrich, apak Ajstriž. Gospoda v Celju naj bodo vendar bolj previdni, kajti, če na obeh straneh še doberšen čas tako nadaljujejo, bomo končno videli, da so bili vsi nemški nacionalci kedaj „vindišarji“ ali „pervaki“. — Bo nekako tako!

o Pončni tečaj Zveze narodnih društev se vrši v Celju v dneh od 8. do 12. septembra. Na praznik 8. sept. zvečer se predstavlja v celjskem narodnem domu Pesekova „Slepa Ljubezen.“ Dne 9. 10. in 11. sept. pa se vrše predavanja. Predavali bodo med drugimi: dr. Gregor Žerjav iz Ljubljane, dr. Pavel Grošelj iz Ljubljane, Adolf Ribnikar iz Ljubljane, nadučitelj Ogolerec, Pesek, Knaflič, dr. Koderman, dr. Kalan, Štibler, Prekoršek, Lesničar i. dr. V nedeljo 12. sept. dopoldne zaključno zborovanje, ob enem ustanovitev pokrajinske zveze štajerskih Ciril-Metodovih podružnic. Popoldne istega dne pa v vseh prostorih celjskega narodnega doma velikanska narodna slavnost v prid Ciril-Metodovi družbi in Zvezi narodnih društev. Pri prireditvi poučnega tečaja pa sodelujeta soc. odsek štajerskega učiteljstva in eksekutiva narodnoradikalnega dijaštva. Prosimo, da se vsi, ki se nameravajo udeležiti poučnega tečaja, v najkrajšem času prijavijo na naslov: Zveza narodnih društev v Celju. To je potrebno, da moremo preskrbeti zadostno število — po možnosti brezplačnih — stanovanj.

v Hrastnik. V sredo, 18. tm., je bila strgana raz hiše renegata Guerra

cesarska zastava. Zadeva se je naznala žandarmeriji. Tudi nam je mnogo na tem ležeče, da se izve, kdo je kriv in najsibo potem od naše ali nasprotne strani. Naj bi se zato pobrigalo tudi sl. ckr. okr. glavarstvo v Celju.

o Odhodnico prirede, danes zvečer ob 8. uri znanci in prijatelji gosp. Ivan Žagarja, črkostavca v Zvezni tiskarni, v „Skalni kleti“ pri Celju.

d V trgu Št. Jur ob J. ž. je bil izvoljen za župana klerikalec Franc Pisanec.

o Radi poljedelske šole v Št. Jurju ob J. ž. opozarjamo na oglas v današnjem listu.

z Drenažni tečaj v Mozirju. Od 13.—18. septembra t. l. priredi deželni odbor v Mozirju 6dnevni drenažni tečaj za izobrazbo melioracijskih delavcev. Za pospeševanje kurza razpisuje dež. odbor 5 štipendijev po 20 K, da omogoči siromašnim kmetijskim delavcem udeležbo.

v Kmetijska podružnica v Trbovljah ima svoje tretje glavno zborovanje v nedeljo, 29. tm. in sicer ob 3. uri popoldne v novi šoli. Pri tem zborovanju bode predaval o združništvu znani veščak g. Miloš Stibler, katerega pošlje Zadruga Zveza v Celju. S tem se nudi članom, pa tudi ljudem, ki sicer niso kmetje, da se seznanijo v glavnih strokah združništva, ki je življenski pogoj kmetov in malih obrtnikov. Seveda ima vsakdo prost vstop.

o Okolice slovenjebistriške pozivamo, da se obilno udeležijo veselice v prostorih hotela „Avstrije“. Slovenci, ker so klerikalci odpovedali sopomoč, seveda, ker je dobiček namenjen narodnim svrham, zato posetite mesto tem mnogoštevilnejše! V nedeljo, 22. avgusta, ob treh popoldne osvane „Naš dan“.

o Slov. Bistrica. O „našem dnevu“ piše „Slov. Gosp.“: „Napovedane slavnosti vseh narodnih društev prihodnjo nedeljo v Slov. Bistrici ne bo; radi brezobzirnosti nekaterih Cirilarjev so zastopniki kat. izobraž. društev zapustili skupno posvetovanje in izjavili, da ne marajo več sodelovati itd.“ Da slavnosti ne bo? So že bile brez klerikalcev in še bodo; pa še boljše. — Bomo videli.

o Drž. posl. dr. Ploj je, kakor poroča „Sloga“, znova interveniral pri poljedelskem, notranjem in finančnem ministerstvu radi škode po suši in toči v svojem volilnem okraju. „Tako delajo vestni poslanci, drugi pa samo hujskajo“, dostavlja list.

o Iz Podsreda. Včeraj je bil pogreb obče priljubljenega g. nadučitelja Šketa. Tako impozantnega pogreba še ni videla Podsreda. Velikanska množica ljudi domačinov, šolskih otrok, nadalje mnogo učiteljev in duhovnikov je pokazalo, kako neizmerno ljubezen je užival blagi pokojnik v vseh narodnih vrstah. Na grobu sta govorila g. Tomažič, kozjanski dekan in nadučitelj g. Pulkó iz Dobjega ter se poslavljali od pokojnika v tako pretresujočih besedah, da se je solzilo oko slehernega navzočega. — Večna mu pamjat!

o Zagonetna smrt. V nekem tovarniškem poslopju v ul. Belvedere v Trstu so našli včeraj truplo neznane ženske, ki se ji je morda storila sila, dasi ni nikakih znakov, ki bi pripuščali tak sum. V žepu je imela tujka službeno knjigo, izpolnjeno od krčovinskega županstva pri Ptuj na ime Marije Rojko, delavke rojene 1872. Razvidno je iz pečata, da je omenjena služila na Sušaku kraj Reke. Redarstvo se trudi, zagonetno smrt objasniti.

o Iz Mihalovca pri Ormožu. — Dne 19. t. m. se je vršila pri tukajšnji obrtni zadrugi volitev načelstva in odbora. Pri tej so nastopili kmečki zve-

zarji kot strankarji pod vodstvom našega g. Jerebiča in g. Golenka od Sv. Miklavža. Oba sta se pehala in trudila v tej hudi vročini od hiše do hiše ter agitirala za se. Trikratni načelnik Jerebič bo zgubil namreč v najkrajšem času jedno načelstvo; ker pa se mu ta priimek tako dopade, si je hotel novo načelniško mesto priboriti, a gospod Golenko, trgovec pri Sv. Miklavžu, nekdanj vesel napreden fant v Središču, sedaj zvest oproda znanega kaplana Stuhca, bi kaj rad postal njegov namestnik. — No, pa obrtnik se ne da tako lahko komandirat iz farovža; zvezarji so propadli na celi črti in izvoljeni so bili z veliko večino v načelstvo in odbor ljudje, ki bodo ohranili obrtno zadrugo kakor je in ne bodo pustili, da bi postala bojno polje kake politične stranke. Vsi izvoljeni so pa tudi vrli narodnjaki, seveda, ker je obrtna zadruga strogo narodna. Načelnikom je bil izvoljen g. Leopold Petovar v Ivanjkovcih, podnačelnikom g. Vinko Ozmec, Sv. Tomaž pri Ormožu, odbornikom pa gg. Kosi Karl, Majcen Alojz, Anošek Ivan, Antolič Franc, Borša Ivan, Stuel Martin, Pogorelec Franc, Tramšek Andrej, Zadravec Filip, namestnikom gg. Kranjc Ivan, Zadravec Martin in Stampar Franc.

o Zaušnica — plačilo. Krošnjar Srebočan je prišel včeraj zvečer z nekim knjigovozom v gostilno Čolnik v Gosposki ulici v Mariboru. Ker ni bilo matere doma, je stréгла gostom dvajstletna Elza. Ko je pa hotela dobiti mlada natakara od knjigoveza denar, ji je ta prismolil vzorno zaušnico. Srebočan je pa pograbil stol, da bi lopil po dekli, ki je na krik priletela. Nato je pritekel stražnik delat red, a imel je hude muke s Srebočanom, dočim jo bil knjigovez še dokaj voljen. Krošnjar je pač bil brihtna glava: pil je zastonj, jezico si je zastonj hladil in še odpeljali so ga zastonj — v zapor, ker ni hotel iti. — Samo, če mu bo tam vse — zastonj?

v Na shodu pri sv. Bolfenku so se zbrali duhovniki bahali kmetom, koliko plačajo davka. Miklavževski kaplan Štuhec je rekel da plača, ne vem več koliko, nad 100 K. Nekateri volilci so nato dejali, da so z ozirom na duhovnike pač veliki reveži, župnik Zadravec pa jim zakriči: „Siromaki naj pogl-nejo!“ Neverjeten slučaj surovosti in brezsrčnosti, ki kaže res v značilni luči naše duhovnike.

v „Na pomoč.“ Popravljamo dopis „Na pomoč“ z dne 16. tm. v toliko, da je pripeljal v teku preteklega tedna g. Alojz Rajh tržan iz Ljutomera voz zelenjave na Libanjo, ter dostavimo in naznanjamo, da bo takrat pomotoma imenovani podstarosta Sokola Joško Rajh prihodnji teden, v četrtek popoldne, storil enako dobro delo v pomoč prizadetim. Pripeljati hoče tudi en voz zelenjave na Libanjo, Obdarjeni v Ormožu in na Libanji se iskreno zahvaljujejo za njim izkazani sočutni dar z Murskega polja. Prispevali so takrat Krapje, Mota, Stročja vas in Ljutomer. Dobra volja k pomoči pokazala se je vsestransko. Na Murskem polju imamo tudi v obilici semenja, zelenjav, žita itd. z čemur bi se tudi lahko in rado pomagalo. Pomožni odbor naj pošlje paznika, pomoč pri zbiranju bo tukaj na razpolago, in pomožni odbor naj seme-nja prizadetim in potrebnim v Ormožu razdeli.

v Slov. pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo 29. avg. koncert s prijaznim sodelovanjem salonskega orkestra v gostilniških prostorih g. Seršena. Čisti dohodek je namenjen po toči prizadetim sosedom v ormoškem okraju. Vstopnina 60 vin. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilnem obisku vabi odbor.

Reklamni stolp.

Cena predalu za enkratno
objavo 60 vinarjev.

Veselite

se prireajo in zato
ne pozabite naročiti,
konfeti, kače, bombe,
lampijone, razne do-
bitke za srečolov, razglednice,
dopisnice za šaljivo pošto, baryan
papir i. t. d. po čudovito nizki
ceni, v narodni trgovini

Vilko Weixel, Maribor, Go-
spenska ul. 33.

Naročajte in
razširjajte

„Narodni List“

Lastna zaloga

šolskih zvezkov in
risank

Največja zaloga
tiskovin za pri-
vatnike in urade

Zvezna trgovina, Celje, Rot. ul.

Najboljši časopis
za inseriranje je

„Narodni
Dnevnik“

Kreditno in stavbeno zadrugo
„Lastni dom“ v Celju,

Rotovške ulice šte. 12 priporočamo obrtnikom
in trgovcem za nalaganje denarja, za inkaso,
za denarna nakazila in razne kreditne posle.

Zvezna trgovina
v Celju

katera se izvrš-
jejo v lastni
Zvezni tiskarni

Najboljše in najcenejše se
kupi steklena in porcelanasta
posoda v narodni trgovini

Fr. Strupi, Celje.

Najboljše orožje
v političnem boju

„Narodni List“
in
„Nar. Dnevnik“

Novosti v pisalnih in
risalnih potrebščinah

po zmernih cenah
se dobijo vedno v

Zvezni trgovini
v Celju

Josip Zabukovšek

krojaški mojster v Celju

priporoča svojo zalogo oblek ter izdeluje obleke
po meri od navadnega do najfinjšega kroja.

Na dober razvoj

Vašega
podjetja

polagamo naj-
večjo vrednost
kajti Vaš pro-
sneh je tudi
naš prosneh!

K temu bi Vam
naj služil ta re-
klamni stolp z
najgotovjšim
uspehom!

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.



v Iz Ljutomeru. Zveza gas. dru-
štev obhajala je na ces. rojstni dan slo-
vesno 15-letnico pri g. Vanpotiču v
Noršincih. Prišla je tudi črna garda v
osebi znanega zagrizenca kaplana Škam-
leca in njegovega brkastega sekretarja.
Kaplan se je čutil spet poklicanega, v
dolgem govoru ndrihati po „brezverskih“
liberalcih tako, da je navzoči K. iz K.
vskliknil: „Zdaj pa je že hujskarje do-
volj!“ Ta izraz pojmljive nevolje je za-
dostoval, da se je užaljenega gosta si-
loma odstranilo, češ, da se „zrak očisti!“
— Ne najdemo izraza, s katerim bi do-
voljno opisali to predrznost kaplanče-
tovo, ki se vrine v mirno, veselo dru-
štvo, da povzroči tam politično prasko.
Da se zrak očisti, bo treba iztrgati ljud-
stvu strah pred črnimi suknja-
mi in take hujške poseaditi
na cesto, kamor spadajo, ne pa krivca
spoštovati, užaljenega gosta pa siloma
odstraniti! Upamo tudi, da bo v bodoče
gospod načelnik bolj čuval miroljubne
goste pred napadi takega zbesnelega
človeka.

v Ob Muri v Selnici je za župana
izvoljen Schmidt. Nezavedni Slovenci
so zakrivali, da bode v občini gospo-
daril Nemec. Na drugi strani pa še en-
krat objavljamo, da dobi občina mesto
starega nemškega, dvojezičen pečat.

v V Radineli na Murskem polju
so slogaši zmagali proti nemškutarjem.
Župan je postal — že šestič — gosp.
Anton Divjak, prvi svetnik pa gosp.
Zemljč.

„Nemški“ poslanci pedajo vedno
vedno globje. Če bo šlo tako naprej,
potem pa res ne bode nobenega Nemca
več med njimi. Da Woschnagg ni
Nemec, to vemo, da kandidat Ajstrih
ni, hoče „Deutsche Wacht“ dokazati,
sedaj pa pride „Grazer Volksblatt“ s
trditvijo, da je poslanec Albrecht Čeh,
in ne samo po rojstvu, ampak po
mišljenju, ker on je podpiratelj češkega
življa.

d Nemškutarska ognjegasna dru-
štva iz Slov. goric imajo dne 5. sept.
svojo požarniško zborovanje in slavnost
v Ljutomeru.

z Vodstvena seja Ciril-Metodove
družbe se je vršila v petek 20. t. m.
v Ljubljani. Navzoči: Senekovič, Svetec,
dr. Žerjav, Hudovernik, Vrhovnik, dr.
Merhar, Črnagoj, dr. Blejweis vitez
Trsteniški, dr. Müller in Stibler. Prof.
Vajda je odločil svoje odborniško mesto,
ker je imenovan na mornarsko akade-
mijo v Reko. Za podpredsednika se
izvoli g. notar Luka Svetec, za glav-
nega tajnika g. dr. Gregor Žerjav, za
blagajnika g. notar Hudovernik. Nato
se izvolijo: ožji odbor, gospodarski od-
sek, šolski odsek. V vseh so zastopani
ljubljanški odborniki. Namestitev uči-
telja na deški šoli v Trstu: mesto se
podeli gosp. Kosu, doslej učitelju na
Grosupljem. Namestitev učitelja na šoli
pri Sv. Rupertu pri Velikovcu na Ko-
roškem: to mesto se podeli g. Antonu
Pešek, doslej šolskemu vodji v Na-
rapljah pri Ptuj. Važni sklepi se store
glede dveh novih ustanovitev na Pri-
morskem, ene na Koroškem in treh v
treh štajerskih obmejnih krajih. Odo-
brita se načrta za ustanovitev pokra-
jinske zveze štajerskih podružnic in
pokrajinske zveze za Gorenjsko.

Kranjske novice.

z Kočevske surovosti. Kočevci
so si ustanovili v Lazih pri Črnomlju
šulferanjsko šolo, dasi so Lazi na slo-
venski zemlji. Tisto hišo, v kateri je
bila nemška šulferanjska šola, je pa
kupil pred dobrim mesecem Slovenec
France Hace. S tem nakupom je bila
postavljena nemška šulferanjska šola
izpod strehe pod kap. To je pa Lazarje
tako vlezilo, da so naskočili ponoči
Hacetovo trgovino. Metali so v spal-

nico in prodajalno po 7 kg težke
kamne in polena. Tudi so su-
vali s 7 metrom dolgimi dro-
govi skozi okna v sobe in pro-
dajalno. Vse nametano ka-
menje tehta čez tri stote in
polen in rant je toliko, da bi
dale blizu do 1 kub. metra drv.
Lopovi so izbili Hacetu 35
oken z okviri vred in vežna
vrata, razlili so mu mnogo
petroleja in raztresli ter po-
škodovali veliko blaga — Za
Haceta, ki je na levi roki nekoliko
ranjen, je bila velika nevarnost, da ga
ubijejo.

Zaplenjeno!

o Čistega vina! „Dežela kranjska
nima lepšga kraja...“, pod tem za-
glavjem je prinesel „Sl. N.“ članek, v
katerem z veliko vneto dela reklamo za
nakup blejskega gradu, ki je last žida
Muhra. Pravi, da mora deželni odbor
na vsak način in za vsako ceno do-
biti ta dragoceni biser kranjske dežele
„Slovenec“ mu odgovarja, da bo de-
želni odbor že znal, kaj mu je storiti.
Poglejmo nekoliko ozadje te zadeve!
Pred nekako 20 leti je bil blejski grad
z vsem posestvom na prodaj. Na po-
nudbo je bil pred vsem deželi, ki je
nakup iz neumljivih vzrokov odklonila.
Tudi občina blejska se ni marala lotiti
kupčije, tako da je prišla grajska po-
sest v roke sedanjega lastnika Muhra
baje za 80.000 gld. Ta je od tedaj
prodal posestev za bogve koliko sto
tisoč, dobival od uporabe jezera, ki je
tudi njegova last, ogromne vsote, sploh
si napolnil globoke žepe do vrha, zra-
ven pa šikaniral blejske prebivalce na
vse mogoče načine. In sedaj, ko je
malha polna, bi rad prodal grad s
tisto malo ostalino posestev. Zahteva
pa zanj baje 1.000.000 K! Prav po čit-
futsko! — Slovenska javnost je na
usodi blejskega gradu in blejskega je-
zera toliko interesirana, da po vsej
pravici zahteva, da se ji v tej zadevi
natoči čistega vina. Dežela kranjska
je imela take gospodarje, da so opu-
stili nad vse ugodno priliko pred leti
pa prepustili biser kranjske dežele čit-
fuskemu zasebniku, ki si je nabasal moš-
njiček. Pa tudi zdaj njim ne zaupamo.
— To, kar se je zgodilo, se je moglo
zgoditi le vsled nekontrolne javnosti. Da
bo kaj takega v bodoče nemogoče, za-
htevamo natančnih pojasnil, kako je
bilo pred leti in kako je stanje danes.
Javnost bo sodila, kdo nosi krivdo
vsled nemarnosti pred 20 leti, odločila
pa bo tudi, ali je res vredno, da se na
stroške javnih sredstev napravijo pri
današnjem stanju koraki, ki naj ve-
ljajo, kar hočejo.

Koroške novice.

d Čudne odkritje. V kemiško čiš-
tilnico oblek na sv. Dahu trgu v Ce-
loven je prišel k obrtniku Wango nek
mož s hlačami, ter prosil, da se mu jih
osnaži. Pomočnik, ki je opravljal ta
posel, je našel v eni hlačnici zvitek
1500 kron. Obvestilo se je policijo, a
za lastnika hlače se ne ve.

d Ponesrečill se je dunajski teh-
nik Haas, ko je hotel iz Celovca do-
seči gorske vrhove. Svojo drznost je
plačal s smrtjo. Padel je 30 metrov
globoko in tam ležal 3 dni.

Primorske novice.

d Česa si ne upajo klerikalci v
volilnem boju za goriske deželnozborske
volitve! V Rihenbergu, kjer so si kle-
rikalci pridobili pred kratkim časom
novega volilca v prvem razredu s
častnim občanstvom, je tamošnji kleri-
kalni župan Pavlica zaprl občinsko

pisarno in ni pustil, da bi na-
prednjaki pregledovali vo-
lilne imenike. Najsmelejših sred-
stev se poslužujejo klerikalci v volil-
nem boju!

d Na elektriški železnici, ki vodi
iz Matulj v Lovrano, so pričeli vsi
uslužbenci stavkati, ker jim niso hoteli
ugoditi.

d Laško učiteljske v Gradišcu.
Županstvo v Gradiški je dobilo te dni
ministerski odlok, s katerim se dovo-
ljuje otvoritev prvega tečaja laškega
učiteljskega z nastopnim šolskim letom.

d Na postaji v Gorici so tudi
restavratorski natakari surovi z slo-
venskim ljudstvom. Ako je kak priprošt
slovenski človek zašel v restavracijo
II. razreda, mu surovo kričijo nasproti:
„Tam! Marš! Ven!“ Izlasti oblasten je
neki natakari, ki govori samo nemški.
Na slovenskem občinstvu je, da ener-
gično reagira na vsako tako žaljenje
objestnih tujcev, ki prihajajo na naša
tla, da si tu — polnijo lačni želodec.
In če slovenski kmet hoče v restavra-
cijo II. razreda, mari njegov denar ni
toliko vreden, kakor vsakogar dru-
zega?!!

o V Spodnjem Dravogradu je
umrl trgovec Lorber v 54. letu svoje
dobe. Plaka za njim vdova sredi osem
otrok.

o Stavkati so pričeli v četrtek
zjutraj vsi uslužbenci električne želez-
nice Matulje-Opatija-Lovrana, ker rav-
nateljstvo noče upoštevati njihovih želj
in zahtev.

**Jutri grede vsi Celjani
na sokolsko slavnost
v Št. Jurij ob Južni žel.
Odhod ob pol 4, uri popoldne
s poštnim vlakom.**

Obrambni vestnik.

o Za družbo sv. Cirila in Metoda
nam je poslala vesela družba v „teji po-
hujšanji dolini šentflorjanski“ K 3—
kot skupilo za lovski rog, katerega je
prodal „slabo obrit študent“ šentflor-
janskemu župniku.

z Za Ciril in Metodovo družbo so
narodni kvartači v Lembahu pri Mari-
boru v gostilni g. Julija Robič darovali
dne 17. t. m. 21 K. Prisrčna hvala!

o Odgovor Roseggerju. Za obrambni
sklad družbe sv. Cirila in Metoda so
se nadalje zavezali plačati po 200 K
slednji p. n. gg.: 320. moška podruž-
nica družbe sv. Cirila in Metoda v
Brežicah. 321. Ženska podružnica dru-
žbe sv. Cirila in Metoda v Brežicah.
322. Medica Fran, poslovdja tvrde
Grisi, Mori. 323. Prosekar Matija, kmet,
Kotmaraves. 324. Moška podružnica
družbe sv. Cirila in Metoda v Črnomlju.
325. Ženska podružnica družbe sv. Cirila
in Metoda v Črnomlju. 326. Korber Mi-
hajlo, c. kr. notar v Sevnici. 327. Dr.
Rybač Oton, odvetnik v Trstu. 328. Dr.
Hadelist Vinok, zdravnik v Velikovcu.
329. Slane Fran, veleposesnik, Litija.
330. Defranceschi Božidar, asistent J. ž.
331. Dr. Kos Fran, profesor v Gorici.
332. Štifter Fr. Bož, profesor, državni
svetnik, Kaluga (Rusko). 333. Kalmus
Fran, tovarnar v Ljubljani. — Vsem
darovalcem najiskrenejša zahvala! Ze-
limo le, da bi našli ti v najkrajšem
času toliko zaveznih in požrtvovalnih
naslednikov, da bi bilo število 1000
kaj kmalu doseženo. Slovenski rodo-
ljubi, spomnite se pri vsaki priliki
družbe sv. Cirila in Metoda ter ob-
rambnega sklada!

**Najnovejša brzojavna in
telefonična poročila.**

„Naš dan“ v Slovenski
Bistrici.

a Slovenska Bistrica, 21. avgusta.
Jutrišnja slavnost se vrši navzlic kle-
rikalnemu hujskanju ob vsakemu vre-

menu. Slovenski rodoljubi, ki vam je narodnost več kot brezvestno stran- karstvo, ste prisrčno vabljeni.

Nemško-češki boji na Nižjem Avstrijskem. — Jutrišnji dan.

z Dunaj, 21. avg. Policija je pre- povedala shod čeških manjšinskih za- stopnikov za Nižje Avstrijsko, katerega je sklicala za jutri na Dunaj narodno- socialna stranka. Prepovedana je tudi nameravana gledališka predstava. (Shod in predstava bi se imeli vršiti v češkem „Narodnem domu“ v 15. okraju.)

a **Lundenburg**, 21. avg. Češki in nemški lepaki vabijo k polnoštevili- nemu obisku češkega sokolskega zleta, oz. nemškega „protestnega“ shoda v Poštorni. Posebaj vlak z dunajskimi Čehi se pripelje sem ob 8. uri zjutraj. Obstal bo izven postaje. Za red bode skrbelo 60 orožnikov pod osebnim vod- stvom okrajnega glavarja v Hodoninim.

a **Praga**, 21. avg. Novica, da se odpelje jutri odtod poseben vlak s so- koli v Poštorno ni resnična.

a **Brno**, 21. avg. Tukajšnji nemški narodni svet je imel danes sejo, v ka- teri se je kvoriral s češkim „vlomom“ v Poštorno. Sklenil je pozvati brnske Nemce, da pohite v čim največjem šte- vilu v Poštorno. Tudi iz Znojma in Iglave pridejo nemški divjaki.

O nemških junaštvih na Mo- ravskem in Češkem.

o **Olomuc**, 21. avg. Jutri mislijo imeti Čehi v neki vasi blizu mesta, Novi Štífti, katero smatrajo Nemci za svojo „posest“, šolsko slavnost. Nemci so v vas takoj sklicali protestni shod in vabilo vse pretepeče na „delo“.

o **Gablone**, 21. avg. Tekom vče- rajšnjega dneva je orožništvo ujelo in zaprla več ko 20 nemških fantalinov, kateri so se udeležili protičeških de- monstracij in jih zaprla. Preiskave se nadaljujejo. V mesto je došlo mnogo novih orožnikov za vzdrževanje reda in mira.

Iz Turčije.

o **Carigrad**, 21. avg. Državna zbor- nica je sklenila gradnjo 2 novih že- leznice v Mali Aziji.

Različne vesti.

a **Pariz**, 21. avg. „Matin“ poroča iz Barcelone, da so zaprli ravnatelja „moderne šole“. Minister za notranje zadeve je izjavil, da bode zatrl vse anarhistične pojave v Španiji z železno strogostjo. Pariški list „Hamanite“ so na meji zaplenili.

a **Berlin**, 21. avg. „Lokalanzeiger“ poroča iz Strahlan, da je izbruhnil tam sinoči velik požar, ki je uničil do 2. ure ponoči 7 poslopij.

a **Karlakrona**, 21. avg. V nekem bančnem poslopiju je izbruhnil ogenj, ki se je kmalu razširil na sosednja po- slopija in v kratkem času uničil 6 hiš v sredini mesta.

Narodni gospodar.

XXIII. poročilo o stanju hmelja v drugih krajih.

o **Norimberk**, dne 18. 8. 1909. So- parno vreme je povzročilo včeraj ne- vihtu in dež, katerega je izsušena zemlja hlastno posrkala. Tudi danes je nebo oblačno, vreme toplo in vse kaže zopet na dež. Za zdrave hmeljske na- sade je mokrota dobrodošla, a okuže- nim ne more več pomagati. Kupčija je bolj mirna in se je včeraj prodalo le 30 bal lanskega hmelja. Letošnji hmelj je došel tu sem iz Tetnanga na Vir- temberskem, kateri pa ne ugaja, ne po barvi, ne po kakovosti in se za njega ne najdejo kupci. Včeraj je došlo nekaj štajerskega hmelja — morda 1½ stot — kateri se je prodal po 180 mark za 50 kg. — Danes pa novega hmelja ni bilo na trgu.

Wolnzach, dne 17. 8. 1909. Pri ugodnem vremenu se cvetje lepo in normalno razvija v kobule. Razen ne-

katerih nasadov je stanje hmeljnikov v obče prav lepo, a v kljub temu bode precej manj hmelja kakor v normalnih letih. Z obiranjem pričeli bodemo 21. avgusta.

Aidlingen (Virtembersko), dne 7. 8. 1909. Stanje hmeljske rastline je v obče slabo. Tisti nasadi, kateri so pred 14 dnevi še kaj obetali, so sedaj po- polnoma uničeni. Tu in v okolici do- bili bodemo le 1/5 lanske množine.

Neutomisshel (Poznanjsko) 16. 8. 1909. Normalno razvijanje hmelja je zadnje dni vsled nestanovitnega vre- mena nekoliko trpelo. Tu pa tam po- kazala se je prava (bela) rosa, katera pa v obče ni škodovala.

„Allg. Brauer- u. Hopfen Zeitung“
Norimberk.

Izkaz posredovalnic slovenskega tr- govskega društva „Merkur“ v Ljub- ljani in slovenskega trgov. društva v Celju.

Sprejme se: 5 knjigovodij, 3 kontoriste, 2 poslovodja, 9 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov manufak- turne stroke, 7 pomočnikov specerij- ske stroke, 1 pomočnika galanterijske stroke, 3 blagajničarke, 3 kontoristinj, 11 prodajak.

Službe išče: 4 knjigovodje, 3 kontoristi, 1 poslovodja, 2 potnika, 30 pomočnikov mešane stroke, 2 pomoč- nika železninske stroke, 4 pomočnika manufaktorne stroke, 6 pomočnikov specerijske stroke, 2 pomočnika modne in galanterijske stroke, 8 kontoristinj, 9 blagajničak, 10 prodajak.

Posredovalnica posluje za deloda- jalec in član društva popolnoma — brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Tržne cene.

20. avgusta.

Dunajska borza za kme- tijske pridelke, 20. avgusta:

Z ozirom na praznik v Budimpešti je borza skoraj docela mirovala. Kó- ruza je bila za 5 vin. cenejša. Drugo ostalo pri starem.

Kava v Hamburgu: Santos Good Average za september 31'25, za decem- ber 29'75, za marec 29'75, za maj 29'75. Tendence mirna.

Sladkor. Praga: surovi slad- kor prompt K 26'60, nova kampanja K 23'30. Tendence mirna. — Vreme: epo.

Rnžiževnost.

v „Handbuch des Weinbaues und der Kellerwirtschaft. Von A. Frhr. von Babo und E. Mach. Erster Band. Wein- bau. 3. Auflage. Erster Halbband. Bero- lin. Verlagsbuchhandlung Paul Parey 1909.“ — Veliko Babovo delo pozna vsak kmetijski, oziroma vinarski stro- kovnjak. Pred kratkim smo dobili že dolgo pričakovano tretjo izdajo, in si- cer prvo polovico prve knjige „Vino- gradništvo“, na kateri so sodelovali razni naši javnosti deloma dobro znani veščaki, med temi tudi prejšnji deželni kmetijski potovalni učitelj in sedanji ckr. kletarski inspektor Ivan Belle v Mariboru, Celi XI. del te krasne prve knjige, „Anlage neuer Weingärten“, ki je za se že tako rekoč cela knjiiga in zahteva z ozirom na naše praktične po- trebe največ izkušenj in strokovnja- škega znanja, je predelal in spopolnil zlasti tudi v nemški strokovni litera- turi glasoviti Belle, kar moramo ome- niti na tem mestu s posebnim veseljem; kajti imenovani pisatelj je vseh naših kmetovalcev in kmečkih prijateljev do- ber, splošno priljubljen znanec. Radi njegove velike skromnosti dali so mu pač težko delo pri sodelovanju na novi izdaji omenjene knjige in ga res po- hvalno omenjajo v uvodu kot sodelo- valca, dočim zanj na naslovni strani poleg drugih imen seveda ni bilo več prostora.

To se mi zdi z ozirom na velikan- sko Babovo delo v novi izdaji vredno, da se na tem mestu priblije in javnosti pove, kako dobro služijo včasih vrle do- mače moči tujim namenom.

Babova knjiga v najnovejši izdaji bode jako dobro služila vsem, ki se ba- vijo s to prezanimivo stroko bolj te- meljito. S tega stališča jo priporočamo vinogradnikom veščakom najtopleje, ker je to sploh najboljša, najpopolnejša de- lo te vrste.

z **Ilirska številka „Slovana“ (IX.)** Vsebina: Alojzij Gradnik: Pismo. Alojzij Gradnik: Jaz hodim pota. Vladimir Levstik: Pesem. Vladimir Levstik: Iz novega katekizma. Fran Govekar: Ljudevit Gaj in ilirstvo. Priobčil Ilirski kurzi leta 1848. Dr. Fran Ilesič: Ilirac Ivan Navratil. Dr. Fran Ilesič: O Ljubljani v ilirski dobi (1848). Vladimir Levstik: Sonet. Alojzij Grad- nik: Tihi kraj. Pavel Golob: Ga- zelica. Milan Pngelj: Povest žur- nalista. Jos. Kostanjevec: Pre- poznalo. Ivan Lah: Pesnik I. S. Ma- char v boju za antiko. Dr. Karel Hinterlechner: Iz geologije. Li- stek. Jagič o Gaju. Ilesič Fr. dr.: Korespondence iz dobe našega prepo- roda. Ilesič Fr. dr.: Ljudevit Gaj. Pri- jatelj Ivan dr.: Emil Korytko. Ilirstvo v Slovencih. Umetnost: III. slovenska umetniška razstava v Ljubljani. Slo- vanska umetniška razstava. Književ- nost: Trdina Janez: Zbrani spisi. To- minšek Jos. dr.: Italija, nje slava in beda. Gangl Engelbert: Zbrani spisi za mladino. Naše slike: Bužan Joso: Mo- litev (v 3 barvah). Arndt: Ciprese. F. Snyders: Z ribjega trga. F. Snyders: Napad. J. F. Millet: Žena mete maslo. F. Millet: Mavrica. Kriehuber: Ban Josip grof Jelačić-Bužimski. Dr. Lju- devit Gaj.

Ta krasno ilustrovani mesečnik najtopleje priporočamo.

Po svetu.

a **Velikansko imetje Rothschildov**. Neka visoka oseba na Angleškem, ki baje dobro pozna razmere, cenil skupno imetje židovske denarne dinastije Roth- schildov, to je privatno imetje članov dunajskih, londonskih, frankobrodskih in pariških panog in imetje tvrdke S. M. p. Rothschild na Dunaju. N. M. Rothschild in sinovi v Londonu in bratov Rothschild v Parizu skupno na 400 milijonov angleških funtov = 10 milijard kron. Od tega ogromnega imetja odpade največji del londonskim Roth- schildom, katerih glavar poseduje od leta 1847. destojanstvo baronsva in ima od leta 1885. v osebi Nataniela Mayer barona Rothschilda kakor lord sedež v angleški gornji zbornici. Vsota dveh milijard odpade na pariško panogo, a najmanj poseduje dunajska panoga, ki ima skupnega imetja le 500 milijo- nov kron.

a **Tatjana Leontjev**, ki je bila v zmoti mesto ruskega ministra vnanih zadev, ustrelila Parižana Müllerja je popolnoma zblaznela. Prepeljali so jo v blaznico. Žalostni pojavi ruske žen- ske mladine, nahajajoče se na tujih učiliščih, se vedno množijo.

a **Železen stolp** se je podrl v Be- rolinu na vlak v renutku, ko se je vozil mimo njega. Žrtve je obilo, ker nesreča se je pripetila opoldan, ko se vozijo ljudje iz uradov in svojih de- lavnic domu in ker je bil stolp 85 metrov visok. — Dva dni poprej pa je zmanjkalo v vsem Velikem Berlinu vode. Počila je namreč bila glavna cev in 5 ur je ni bilo moči popraviti.

o **Zasulo** je v nekem kamenofonu blizu Budimpešte 4 otroke. Igrali so se v pesku in izkopali veliko jamo. Naenkrat se je pesek zrušil in pokopal vse štiri otroke. Tri so potegnili mrtve ven, četrti je še živel, a je kmalu umrl. Mati jednega mrtveca se je pri- peljalala v vozu na kraj nesreče in je tako nesrečno skočila na tla, da si je strla nogo.

o **Dooček od prometa s tujci**. Sta- tistiki so izračunali, da samo Ameri- čani, ki prihajajo vsako leto v Evropo, puščaj v deželah, ki jih obiskujejo, 500 do 600 milijonov. Angleško n. pr. poseča vsako leto okolo 60.000 Ame- ričanov, ki potrošijo okolo 100 milio- nov. Velik del dobička od prometa s tujci ima Švica zaradi prirodnih lepote. Na leto poseča Švico okolo pol mi- ljona tujcev. Švicarski hotelirji, trgovci, voditelji in železnice zaslužijo samo od 90.000 Angležev, ki prihajajo v deželo, okroglo 90.000 kron. Ogromne vsote dobiva od prometa s tujci tudi Riviera, ki jo obiskuje na leto glasom podat- kov nekega francoskega statistika okolo 270.000 tujcev, ki so seveda vsi imoviti ljudje, in ker vsak teh potroši povprečno vsaj 1000 kron, se lahko izračuna, da zasluži južna Francoska samo od tujcev 270 milijonov kron na leto, ako ne še več.

Zlato na obroke!

Vsakdo, ki pošlje K 14.—, dobi pristno zlato „Plaque“-uro, z dvojnimi pokrovom, petletnim jamstvom in nadalje 14 karatno zlato verižico, moderne fazone, 56 gramov težko, uradno pun- cirano, za 150 K na obroke po najugodnejših pogojih. Plača samo 5 K na mesec, pa bode možki ali ženska. Prvi znesek jemljemo tudi po povzetju. Ogrska industrija ur, (Ungarische Uhrenindustrie) Ujbanya št. 169 (Ogrsko) 400 10-1

Dobite za eno krono
moško, žensko ali deško

uro z verižico vred.

Da upeljemo svojo tvrdko z urami in dragoce- nostmi vsake vrste v širne kroge, pošljemo vsakomur, ki pošlje 1 K (tudi v znamkah) za poslovanje in poštnino, elegantno verižico z ilustrovanim cenikom, kakor tudi navodilo, kako je zastoj dobiti lepo uro. — Pišite takoj na Ogrsko industrijo ur (Ungarische Uhrenind.) Ujbanya št. 169 (Ogrsko). 401 10-1

Pozor!

V tukajšnji domobranski vojašnici se bode vršila dne 23. avgusta 1909

razprava,

pri kateri se bode slama za postelje in za nastiljati, potem seno, premog in les za prihodnje leto zagotovilo.

Ponudbe k tej razpravi so do dne 23. t. m. do 10. ure dopoldne pri domo- branskem postajnem načelnstvu (Land- wehrstationscommando) za oddati.

Sprejme se pridna

in dobro izurjena

prodajalka

pri tvrdki Davor. Podlesnik
v Radečah pri Zidanem mostu

899 2-1

Prodajalko

in pridnega

trgovskega učenca

sprejme takoj tvrdka

And. Elsbacher, Laški trg
897 3-2

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Radi bolezn se proda eno-
nadstropna

hiša

z gospodarskim poslopjem, v kateri se nahaja dobro idoca gostilna in zaloga piva, v jako lepem, zdraviliskem in pro- metnem kraju na Kranjskem.

Naslov pove upravnistvo
„Nar. Dnevnika“.

389 4-4

prodajalka

popolnoma izurjena pri R. Miklauc,
Ljubljana, Stritarjeva ulice št. 5.
(Gospodične iz Savinjske doline
imajo prednost). 385 3-3

Priporočamo našim rodbinam
Kolinsko cikorijo.

Suhe gobe

sploh vsakovrstne dež. pridelke
kupi

A. KOLENC v Celju,
„Narodni dom“ in Graška cesta.

Solnate vreče

kupi vsako množino

A. KOLENC v Celju.

Zabukovski premog

na cele vozove se dobi po ceni pri

A. KOLENCU v Celju.

Ure na obroke za vsakogar

Št. 72. pristno 14 kar. z zlatom platirana ura
za gospode ali dame, najfinejše gravirana, z
dobrim kolesjem, tekoča na kamenčkih, 20 K.
Ista z dvojnimi pokrovom 25 K.

Št. 73. pristno srebrna ura za gospode ali dame,
s 3 močnimi pokrovi, bogate gravirane, kakor
s konjem, levom, jelenom, ali pokrajino, z
dobro zapinjočo, natančno regulirana 30 K.

Št. 74. Zadnja novost: srebrna 4 dnij idoča
rem. ura na zapinjočo, ki teče če se enkrat
navije, celih 8 dnij neprenehoma na rubinih,
(na kazalu se vidi njen tek) 35 K.

Št. 75. krasna rem. met. tala ura za gospode
ali dame s 3 pokrovi in pozlačeno krono, za-
nesljivim kolesjem 18 K.

Št. 76. niklasta rem. ura za dečke, odprta,
moderna in lepo gravirana 8 K.

Cene se naj razumejo na mesečne obroke za
komad po 2 K; pri naročitvi se vpošlje polovico
vsote ali se pa plača po poštnem povzetju.
Dunajska tovarna za ure Hinko Weiss, Dunaj
XIV, Pillergasse 1/184.

Mesečno 2 kroni.

36

Smrt

doleti vsacega, ampak sreča
samo tistega, kateri naroči
sedaj belo platno v veletrg. hiši
R. Stermecki, Celje, Štajersko.

Štajersko platno	m po 36 v
Slovensko platno	„ „ 40 „
Savinsko platno	„ „ 44 „
Vojaško platno	„ „ 46 „
Domestik-platno	„ „ 48 „
Gorsko platno	„ „ 60 „
Istrija-tkanina	„ „ 54 „
Holandska tkanina	„ „ 60 „

Vzorci zastoj in pošiljatelj čez
20 kron franko.

Ivan Rebek & Celje

Priporoča se za napravo vsakovrstnih del, kakor železne ograje,
okove in različna konstrukcijska dela. Imam tudi v zalogi naj-
raznovrstnejša štedilna ognjišča. Ognjišča po poslani meri se hitro
in točno izvršujejo, za ista prevzamem tudi zidarska dela ter od-
govornost glede dobre izvršbe. Izdelujem tudi vsakovrstne tehtnice.
Nadalje napeljujem vodovode, bodisi iz studencev, vodnjakov ali
hidravličnimi vidri. — Vse po tovarniških cenah.

1 24-16

V prid družbe sv. Cirila in Metoda!

Prva češka

splošna deln. družba
za zavarovanje
v Pragi.

na življenje

Generalno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu, ul. Donizetti 5.

EDINA slovanska delniška družba za zavarovanje na življenje,
EDINA, katera kolekuje zavarovalne listine z narodnim kolekom,
EDINA, katera kolekuje svoje dopise z narodnim kolekom,
Zavaruje najceneje, najugodnejše na vse načine! SVOJI K SVOJIM!

Pojasnila dajajo vedno brezplačno okrajna zastopstva v vseh večjih slovenskih krajih.

Razglas.

Na štajerski deželni kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom v Št. Jurju
ob južni železnici počenja prvo šolsko leto dne 15. meseca oktobra.

Namen je temu zavodu, nuditi sinovom spodnještajerskih poljedelcev pri-
ložnost, se na temelju v narodni šoli pridobljenega znanja izobraziti v spret-
nega in praktičnega kmetovalca. Učni predmeti so: Živinoreja, mlekarstvo,
travišstvo, poljedelstvo, sadjereja in gozdarstvo.

Tečaj traja deset mesecev. Za sprejem je treba naslednjih izkazov:

1. Krstni list (prekoračeno 16. leto).
2. Domovnica.
3. Zdravniško spričevalo.
4. Zadnje šolsko izpričevalo.
5. Nравstveno spričevalo.

Da tudi sinovi manj založenih starišev morejo šolo posecati, se je ustvarilo
10 ustanov oziroma brezplačnih mest. Sinovi štajerskih kmetov, ki bi se za
tako mesto potezali, morejo vložiti prošnjo z gori navedenimi petimi izkazili in
od občine opisanim gmotnim stanjem starišev pri štajerskem deželnem odboru
najdalje do **15. septembra 1909.**

S takim svobodnim mestom je združen brezplačen pouk, stanovanje in
hrana. Knjige pa in druge potrebščine morajo roditelji zmagovati.

Plačujoči gojenci odšteto po 280 kron na leto in sicer polletno naprej
140 kron v roke ravnateljstva v Št. Jurju. Priglašajo se lahko plačujoči gojenci
do konca **septembra 1909 štajerskemu dež. odboru v Gradcu.**

GRADEC, dne 16. avgusta 1909.

Od štajerskega dež. odbora.

Edmund grof Attems.



Praktični in zobozdravnik

dr. Sernec Janko

ordinira zopet od ponedeljka
23. t. m. v „Narodnem domu“.



Najboljše mlatilnice

za rabo na roke, gepelj in vodno moč, geplje,
čistilnice (pajkle in trierje) vseh vrst, sadne in
grozdne mline, slamoreznice, kakor vsakovrstne
poljedelske stroje, zajamčeno najboljšega iz-
delka, priporoča po najnižjih cenah

trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Slike in cene strojev pošilja z obratno pošto
zastoj in franko.

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavlj.: „Kamnoseška in-
dustrijska družba Celje“.

Stavbena in umetna kam-
noseška obrt s strojnimi
obratom.

Izvrševanje vseh stavbe-
nih del: kakor stopnic, fasad,
podbojev, pomolov, nastavkov
itd. iz različnih kamenov in
cementa.

Specijalna delavnica in
podobarski atelje za
umetna cerkvena dela
kakor: altarjev, obhajilnih miz,
prižnic, kropilnih in krstnih
kamnov itd.

Brušenje, puliranje in
struganje kamena s stroji.



Mnogoštevilna zaloge
nagrobnihih spomenikov iz
različnih marmornih vrst gra-
t in sijentov po razno-
vrstnih narisih in nizkih cenah.
Naprava zidanih ali betoni-
ranih rodbinskih grobišč
(raker).

Tiskovanje cerkva, dvoran
in hodnikov s samotnim ali
cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih
plošč iz različnih najbolj idočih
marmornih vrst v vseh oblikah.

Popravljanje spomenikov, ude-
lanje napisov v iste.

„Narodna založba v Celju“

registrovana zadruga z omejeno zavezo

priporoča iz svoje zaloge:

„Knjižnica Narodne založbe v Celju“

I. zvezek.

Vsebina: Gogolj, **Strašno maščevanje**.
Poslovenil J. A. Glonar. — Gogolj, **Nos**.
Poslovenil Gregorij (106 strani).

Cena okusno broširanemu izvodu 80 v,
po pošti 90 v.

„Uvod v narodno gospodarstvo“.

Po Maurice Blockovi knjigi
„Petit manuel d' economie
pratique“, uredil dr. Vekoslav
Kukovec (160 strani). Cena
1 K, po pošti 1 K 10 vin.

Nadalje imamo še precej izvodov

„Kmetskega koledarja za l. 1909“

s celo vrsto izbornih gospodarskih člankov, katerega dajemo c. društvom,
zavodom in knjižnicam po posebno znižanih cenah, knjižnicam tudi
zastonj proti povrnitvi poštne.

Največja in najcenejša izber

zaročnik

in različnih drugih zlatih, double itd.
uhanov, verižic, zapestnic in sploh
vsakovrstne zlatnine in srebrnine.

prstanov



9 52--32

Pozor! Predno si kupite uro,
oglejte si moje veli-
kanske zalogo pravih švicarskih zla-
tih, srebrnih, nikelnastih in stenskih ur,
budilk, verižic, toplomerov, očal, daljno-
gledov itd. — vse po najnižjih cenah.



Naročite **cenike**, katere razpošiljam zastonj
in poštne prosto. Popravila izborna in točna.

Rafael Salmič
v Celju, „Narodni dom“.

Darujte za Nar. sklad!

Sprejema zavarovanja člove-
škega življenja po najrazno-
vrstnejših kombinacijah pod
tako ugodnimi pogoji, ko nobe-
na druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje za do-
živetje in smrt z manjšajočimi
se vplačili.

Vsak član ima po preteku
petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

Rezervni fondi: 41,335.041-01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije
97.814.430-97 K. — Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše
države z vseskozi slovansko-narodno upravo. — Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gosposkih ulicah šte. 12.

261 32-13

Zavaruje poslopja in premi-
nine proti požarnim škodam
po najnižjih cenah. — Škode
cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder
posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička
izdatne podpore v narodne in
občnokoristne namene.

Udobno urejena ter opremljena z naj-
novejšimi pomožnimi stroji, z modernimi
črkami in okraski se priporoča slav. ob-
činstvu, korporacijam, društvom in uradom
v izdelovanje vseh v svojo stroko spada-
jočih del od najpreprostejše do najfinejše
izpeljave. — Vezanje knjig za privatnike,
društva in korporacije se izvršuje v naj-
krajšem času. — Strogo solidno delo.

SVODI K
SVODIM!

**ZVEZNA
KNJIGOVEZNICA
V CELJU**
Schillerjeva cesta šte. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica kron 3.000.000.

Stritarjeve ulice šte. 2.

Rezervni fond kron 300.000.

Podružnico v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči
račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 0/0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.

— Telefon št. 48. —

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju,
Rotovške ulice št. 12

Urađuje se vsak dan
razun nedelj in praz-
nikov od 8.—12. ure
*** dopoldne. ***

**Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine
pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.**

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član
zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hra-
nilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se
obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem, tako da
dobijo na leto celih **5 K** od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti
zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun
***** glavnice in čresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih. *****

Viktor Bevc R. Diehl

slikar in pleskar v Celju

Savinska ulica števil. 4

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela in jih izvršuje solidno in po zmerilih cenah

Sprejemem takoj več pomočnikov.



Razširjajte „Nar. Dnevnik“.

žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

25 2-65

Velika slovenska trgovina!

Največja zaloga modnega, volnenega, suknenega in svilnega blaga. Perilno blago, batist, cefir, kreton v velikanski izbiri po strogo solidnih cenah.

Karol Vanič, Narodni dom, Celje.

12 52-34

Poštna naročila se izvršujejo točno in solidno.

IVAN RAVNIKAR, Celje

Telefon št. 17.

Graška cesta št. 21.

Telefon št. 17.

priporoča svojo bogato zalogo specerijskega blaga, suhih in oljnatih barv, firneža in karholeja ter vseh lakov in čopičev. Kupuje in prodaja vse deželne pridelke, ter še posebno priporoča vsem gostilničarjem svojo veliko zalogo kisle in mineralne vode, kakor: Rogaske Radgonske, Preblauerske, Kostrivniške slatine, Gieshübler, Gleichberger, Ema in Konstantia-Quelle. Nadalje domače in ogrske salame, sveži sir, najfinjša francoska namizna ter bučna olja vseh vrst.

Zaloga najfinjšega čaja, ruma, najfinjše pristne slivovke, kakor krajskega brinjevca, zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst ter šampanca, katerega dajem pri večjem odkupu po tovarniških cenah, nakar še posebno opozarjam prireditelje raznih veselíc.

Opozarjam kmetovalce na razna jesenska semena, kakor repno, deteljno (rdeči inkarnat in ajdno). Kupujem po najvišji dnevni ceni suhe gobe, pšenice, oves, ječmen ter vse poljske pridelke. Prodajam pravi zabukovski premog (Glanzkohle) po najnižji ceni cele voze in na drobno.

Na drobno in debelo.

Na drobno in debelo.

VINKO KUKOVEC

stavbni podjetnik, koncesionirani tesarski mojster, lastnik parne žage in trgovina z lesom na Lavi pri Celju,

se priporoča za prevzete vse v stavbno stroko spadajočih, posebej zlasti tesarskih del. Nakupuje stavbni les po primernih cenah in proti gotovemu plačilu.

14 52-40

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje, Gornji Grad in Vranksko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli zlastne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 80.000 kron, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podporo različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

56 52-31

POSOLJILNICA V CELJU

Telefon števil. 22.

v lastni hiši „Narodni dom“.

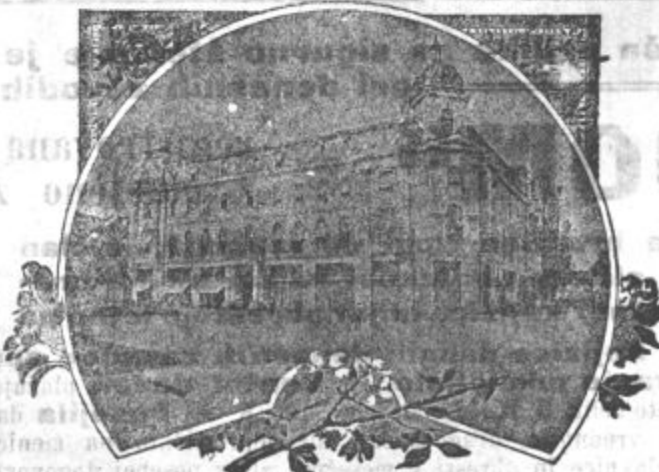
Telefon števil. 22.

POSOLJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad 4200 zadržnikov, kateri imajo vsega nad 88.000 kron vplačanih deležev.

POSOLJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštne hranilnice ček. št. 9579

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog



HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi ni član zadrage ter jih obrestuje po 4 1/2%. — Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na osebni ali hipotekarni kredit proti 6%, 5 1/2% in 5% obrestovanju.

Nad 340.000 kron rezervn. zaklada